

Čj. 38-16/2014-1333

V Praze dne 1. února 2015

Výtisk číslo: 1

Počet listů: 20

Přílohy: 3/9

Schvaluji

MgA. Martin Stropnický

Praha 1. únor 2015

Strategie Ministerstva obrany ke zvýšení efektivity
státních podniků

Obsah

I. Oblast strategická a koncepční.....	5
I.1. Současný stav.....	5
I.1.1. Poslání státních podniků MO.....	5
I.1.2. Opravárenské podniky	5
VOP CZ, s. p.....	5
LOM PRAHA s. p.	6
I.1.3. Státní podnik hospodařící na lesních a zemědělských pozemcích.....	7
Vojenské lesy a statky ČR, s. p.....	7
I.1.4. Státní podniky působící v oblasti obranného výzkumu a vývoje	8
Vojenský technický ústav, s. p.	9
Vojenský výzkumný ústav, s. p.	10
I.2. Strategické využití v budoucnosti.....	11
I.2.1. Postavení v českém obranném průmyslu.....	11
VOP CZ, s. p.....	11
LOM PRAHA s. p.	11
Vojenské lesy a statky ČR, s. p.....	12
Vojenský technický ústav, s. p.	12
Vojenský výzkumný ústav, s. p.	12
I.2.2. Strategická infrastruktura	14
VOP CZ, s. p.....	14
LOM PRAHA s. p.	14
Vojenské lesy a statky ČR, s. p.....	14
Vojenský technický ústav, s. p.	15
Vojenský výzkumný ústav, s. p.	15
I.2.3. Shrnutí – strategické schopnosti státních podniků.....	15
VOP CZ, s. p.....	15
LOM PRAHA s. p.	15
VLS ČR, s. p.....	16
VTÚ, s. p.	16
VVÚ, s. p.	16
I.3. Řešení specifických problémů státních podniků	17
I.3.1. Rizikové faktory a opatření k jejich odstranění.....	17
VOP CZ, s. p.....	17
LOM PRAHA, s. p.	18
Vojenské lesy a statky ČR, s. p.....	19

Vojenský technický ústav, s. p.	19
Vojenský výzkumný ústav, s. p.	20
I.4. Postup při nabývání majetku a služeb	21
I.4.1. Možnosti užití jednotlivých výjimek či zvláštních postupů při nabývání majetku MO od státních podniků MO.....	21
I.4.2. Nastavení pravidel majetkových dispozic	26
I.4.2.1. Převod a nakládání s nepotřebným majetkem organizační složky (MO) do práva hospodařit státních podniků:	26
I.4.2.2. Kategorizace nemovitého majetku dle jeho potřeby pro státní podnik – eliminace nepotřebného majetku	27
K ad 1) Strategický majetek.....	28
ad 1 a) Majetek v právu hospodařit LOM PRAHA s.p., VOP CZ s.p.	28
ad 1 b) Majetek v právu hospodařit státního podniku VLS ČR, s. p.	28
ad 1 c) Majetek v právu hospodařit VVÚ Brno, VTÚ Praha.....	28
K ad 2) Nezbytně nutný majetek.....	29
K ad 3) Dočasně nepotřebný majetek	29
K ad 4) Nepotřebný majetek	30
I.5. Shrnutí.....	31
II. Oblast kontrolní.....	32
II.1. Zvýšení četnosti zasedání DR	32
II.2. Namátkové kontroly evidence a nakládání s majetkem st. podniků ze strany zakladatele	33
II.3. Veřejnosprávní kontrola u státních podniků	34
II.4. Revize vnitřních kontrolních systémů státních podniků	35
II.5. Shrnutí.....	35
III. Ekonomický dohled zakladatele	36
III.1. Měsíční ekonomický reporting	36
III.2. Jednotné podklady pro dozorčí radu státního podniku	37
III.3. Vyhodnocení plnění protikorupčních programů.....	38
III.4. Shrnutí	38
Příloha č. 1- Současné infrastrukturační kapacity státních podniků	40
VOP.cz:.....	40
LOM PRAHA s. p.:	42
Vojenské lesy a statky ČR, s. p.:	42
Vojenský technický ústav, s. p.:	43
Vojenský výzkumný ústav, s. p.:.....	46
Příloha č. 2 - Struktura unifikovaného reportingu pro dozorčí radu.....	49
Příloha č. 3 – Investiční plán	57

I. Oblast strategická a koncepční

I.1. Současný stav

I.1.1. Poslání státních podniků MO

AČR jako součást struktur NATO je zavázána k plnění široké škály úkolů, zahrnující účast ve stabilizačních, humanitárních a mírových operacích až po nejvyšší stupeň vedení bojové činnosti. Od těchto úkolů se odvozují požadavky na státní podniky resortu obrany. Státní podniky byly státem založeny za účelem uspokojování významných celospolečenských, strategických nebo veřejně prospěšných zájmů v oblasti výzkumu, vývoje, výroby, oprav a servisu vojenské techniky ve všech fázích životního cyklu.

Kromě potřeb resortu obrany zabezpečují státní podniky v rámci své vedlejší činnosti též ostatní aktivity. Dodávky produktů a služeb civilního a duálního užití umožňují podnikům využít přechodně nevytížené kapacity a tím snížit složku fixních nákladů, která vstupuje do výrobních cen speciálních produktů. To přispívá k udržení a rozvoji speciálních schopností a dovedností a k optimalizaci hospodaření s majetkem státu.

I.1.2. Opravárenské podniky

Schopnosti a infrastruktura státních podniků zabezpečuje plnění jejich hlavních (prioritních) činností. Zahrnuje majetek, který je zakladatelem vymezen jako určený v příloze zakládací listiny státních podniků. S takto vymezeným určeným majetkem může podnik nakládat pouze se schválením zakladatele.

Jako určený majetek je vymezen především nemovitý majetek (pozemky, budovy) a z movitého majetku majetek, který byl do podniku vložen zakladatelem na základě smlouvy o bezúplatném převodu majetku, přičemž podmínka zařazení do vymezeného majetku byla součástí smlouvy. Do vymezeného určeného majetku může zakladatel zařadit ze strategických důvodů rovněž zvlášť významné stroje a zařízení pořízené podnikem.

VOP CZ, s. p.

Podnik je vybaven technicky i po stránce know-how k přednostnímu zabezpečení komplexních řešení projektů v oblasti vývoje, modernizace a výroby **pozemní vojenské techniky**. Technologie odpovídají málo a středně sériové strojírenské výrobě. Zahrnují dělení materiálu, ohýbání, obrábění, svařování a povrchové úpravy. Klíčové úseky jsou vybaveny multifunkčními CNC obráběcími stroji, svařovacími roboty a zařízeními využívajícími laser. To umožňuje pružně realizovat zakázky z oblasti speciální, duální i civilní výroby.

Z důvodu udržení opravárenské schopnosti u vojenské techniky v období poklesu zakázkové náplně byla zřízena tréninková pracoviště pro odborný výcvik dílenského

personálu. Pozitivní je, že i při nedostatku zakázek byla zachována odborná pracovní místa. Problémem podniku jsou relativně vysoké režijní náklady, související s nízkým kapacitním vytížením, jakož i s vysokými požadavky na bezpečnost a kontrolu jakosti.

Podnik je schopen zabezpečit komplexní životní cyklus pozemní vojenské techniky zahrnující vývoj, výrobu, záruční i pozáruční servis, běžné, nálezové a generální opravy, revize a ukládání techniky, její modernizace a ekologickou likvidaci u následujících typů techniky zavedených do AČR:

Kolová technika

- T 815 včetně účelových nástaveb (jeřáby, cisterny, přepravníky, chemická technika, ženijní nástavby, dílny, atd.)
- T 810 včetně účelových nástaveb
- Pandur II 8x8 CZ včetně všech speciálních variant
- LOV IVECO a DINGO (omezený rozsah služeb)
- Vozidla LANDROVER včetně speciálních variant
- PV3S včetně účelových nástaveb
- Přívěsy PV06-04, PV16-12
- Ostatní ženijní technika

Pásová technika

- Tanky VT-55, MT-55, T-55
- Tanky T-72, T-72M (M1)
- Tanky T-72 M4 CZ, VT-72 M4 CZ
- BVP I, BVP II včetně speciálních variant
- Speciální pásová technika pro PVO (MTLB, GM...)

LOM PRAHA s. p.

Podnik je v současnosti zaměřen především na komplexní opravy a modernizace ruské letecké techniky, což s sebou nese vysoké nároky na strukturu a počet zaměstnanců a objem finančních prostředků spojených s pořízováním a udržováním techniky. Další výraznou položkou je dokumentace, certifikace a audity. Toto vše znamená výrazné fixní náklady. V obchodní politice podnik závisí na udržení korektních vztahů se zástupci státních organizací, výrobců a certifikačních agentur v Ruské federaci a na Ukrajině. Pohonné jednotky a agregáty jsou přezkušovány na zkušebních zařízeních, vrtulníky jsou přezkušovány na pozemních zkušebních plochách a dále letovými zkouškami podle předepsaných programů. Zkoušky pohonných jednotek jsou prováděny na zkušebně motorů a reduktorů. Zkušební zařízení jsou převážně vlastní konstrukce či přizpůsobená současným potřebám.

Podnik zabezpečuje u následujících typů techniky:

- opravy a modernizace vrtulníků řady Mi-171Š, Mi-2, Mi-8/17, Mi-24/35 - jediný opravárenský závod pro vrtulníky řady Mi v zemích NATO a EU, který disponuje potřebnými certifikacemi
- opravy proudových letounů L-39
- opravy leteckých turbohřídelových motorů TV3-117 a turbodmychadlových motorů AI-25TL
- opravy vrtulníkových reduktorů VR-14/24
- servisní pomoc leteckým základnám, defektoskopie velkých celků, údržba zásob náhradních dílů včetně jejich skladování, odborný výcvik dílenského personálu v rámci provádění generálních oprav pozemní vojenské techniky z důvodu udržení vojenské opravárenské schopnosti
- výcvik pilotů na letadlech a trenažérech

Dále je podnik schopen směrem k letišti Přerov, které má v právu hospodařit, zabezpečit:

- využití k zajištění výcviku příslušníků leteckých sil včetně logistického zázemí a k provádění oprav letecké techniky
- využití při mezinárodních cvičeních ozbrojených sil a k přípravě zahraničního leteckého personálu v rámci vytváření mnohonárodního střediska leteckého výcviku (Multinational Aviation Training Centre – MATC)
- spolupráci s krajskou a místní samosprávou v oblasti využití letiště pro potřeby IZS.

I.1.3. Státní podnik hospodařící na lesních a zemědělských pozemcích

VLS Vojenské lesy a statky ČR, s. p.

Tento státní podnik nakládá s majetkem státu v oblasti lesní, zemědělské a dřevozpracující výroby a ostatních s nimi souvisejících výrob a služeb zejména na území vojenských újezdů. Udržuje ekologickou a biologickou rovnováhu, zejména prováděním asanačních (včetně pyrotechnických) a rekultivačních opatření v objektech důležitých pro obranu státu.

Podnik hospodaří na 6 482 ha zemědělské půdy a cca 126 840 ha lesní půdy. Organizačně se člení na divize:

- Hořovice (VVP Jince)
- Horní Planá (VVP Boletice)
- Karlovy Vary (VVP Doupov)
- Mimoň

- Plumlov (VVP Dědice)
- Lipník nad Bečvou (VVP Libavá)
- Divize zemědělské výroby
- Divize ostrahy a služeb
- Správa lesních školek.

Cestou **divize střežení** zabezpečuje pro resort MO ostrahu a ochranu vybraných vojenských objektů Armády České republiky (vyjma aktivních muničních skladů a objektů určených k ostraze Vojenské policii).

Cestou **lesnické činnosti** (hospodaření v lesích) zajišťuje podnik v rámci principu trvale udržitelného obhospodařování lesů zachování jejich biodiverzity, produkční schopnosti, regenerační kapacity, vitality a schopnosti plnění ekologické, ekonomické a sociální funkce.

Cestou **zemědělské činnosti** (hospodaření na zemědělské půdě) zajišťuje ekologické hospodaření při respektování přírodních zákonitostí s cílem stability ekosystému.

V souvislosti s provozováním těchto činností je VLS ČR, s. p. držitelem řady certifikátů, např. certifikace lesů systémem PEFC (trvale udržitelné hospodaření), ISO 9001 (management kvality), OHSAS (bezpečnost zdraví při práci), ISO 14001 (environmentální management).

I.1.4. Státní podniky působící v oblasti obranného výzkumu a vývoje

Koncepce obranného aplikovaného výzkumu a vývoje vymezuje rámec a priority obranného aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací v souladu s požadavky rozvoje ozbrojených sil České republiky, které jsou stanoveny v Bezpečnostní strategii České republiky, ve Vojenské strategii České republiky a v Bílé knize o obraně. Vychází z Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací České republiky.

Státní podniky **Vojenský technický ústav, s. p.** a **Vojenský výzkumný ústav, s. p.** vznikly v roce 2012 – 2013 vyčleněním ze stávajících státních podniků VOP CZ, s.p. a LOM PRAHA s. p. Disponují širokou škálou znalostí a schopností, zahrnující jednak konkrétní výzkumné a vývojové projekty, jednak zpracování analýz trendů, marketingových studií, studií proveditelnosti, konzultační podporu, hodnocení apod. pro potřeby rezortu. Od MO naopak očekávají, že bude koncipovat dlouhodobé plány a nosné směry, na které se mají oba podniky prioritně orientovat.

Vojenský technický ústav, s. p.

Vojenský technický ústav, s. p. organizačně integruje tři odštěpné závody – VTÚLaPVO Praha-Kbely, VTÚPV Vyškov a VTÚVM Slavičín. **Odštěpné závody řeší projekty vědy a výzkumu, vývoje, revize, opravy a údržbu zbraní, zbraňových systémů, zpracování analýz, rozborů týkajících se všech fází životního cyklu letecké i pozemní techniky ve svých působnostech.** Široké portfolio činností státního podniku zahrnuje projekty ve prospěch zakladatele (MO ČR, resp. AČR), ale i ostatních složek státu jako je např. Ministerstvo vnitra, Ministerstvo spravedlnosti, Policie ČR, Hasičský záchranný sbor ČR, Vězeňská služba ČR, případně pro potřeby Evropské unie nebo armád ostatních členských států NATO v rámci plnění aliančních závazků České republiky.

Vojenský technický ústav letectva a protivzdušné obrany (VTÚLaPVO) sídlící v Praze zabezpečuje tyto oblasti:

- automatizované systémy velení a řízení letectva a protivzdušné obrany
- systémy podpory velení a řízení (operačně-taktické systémy velení a řízení pozemních a vzdušných sil)
- inženýrsko-letecké zabezpečení
- letištní provozní zabezpečení
- letecké radionavigační zabezpečení
- avionické, rádiové, zbraňové a speciální vybavení letadel
- řízení letového provozu
- palubní registrační systémy a pozemní vyhodnocovací systémy
- bezpilotní prostředky

Vojenský technický ústav pozemního vojska (VTÚPV) sídlící ve Vyškově zabezpečuje tyto oblasti:

- vybrané speciální nástavby bojové, dopravní a speciální pozemní pásové a kolové techniky
- dílenské, evakuační a vyprošťovací prostředky
- ženijní technika a materiál
- logistická technika a materiál
- polní zdroje elektrické energie, rozvodné a osvětlovací soupravy
- mobilní prostředky a pracoviště zdravotnické služby a specializovaných sil
- mobilní prostředky pro geografickou a hydrometeorologickou službu
- prostředky kolektivní ochrany proti zbraním hromadného ničení do mobilních pracovišť
- elektromagnetická kompatibilita
- speciální strojírenské a elektrotechnické konstrukce

Vojenský technický ústav výzbroje a munice (VTÚVM) sídlící ve Slavičíně zabezpečuje tyto oblasti:

- zbraně a zbraňové systémy
- průzkumné prostředky a systémy
- zaměřovací a pozorovací systémy
- bezpečnostní systémy
- munice a výbušniny, muniční elementy a rakety
- optika a optoelektronika průzkumných a zbraňových systémů
- řídicí pohonné subsystémy průzkumných a zbraňových systémů
- systémy řízení palby pozemní techniky
- zkušebnictví zbraní, munice, zbraňové optoelektroniky, balistické odolnosti
- učebně-výcviková základna AČR, simulátory, trenažéry, modernizace a schvalování vojenských střelnic, provozní a průvodní dokumentace

Vojenský výzkumný ústav, s. p.

Podnik byl Radou pro výzkum, vývoj a inovace zařazen do Seznamu výzkumných organizací ve smyslu Rámce společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2006/C 323/01) a zákona č. 130/2002 Sb. V důsledku toho má potenciál získat kromě účelové též institucionální podporu na rozvoj organizace.

Vojenský výzkumný ústav, s. p. provádí výzkumné a experimentální vývojové práce související s inovacemi vyšších řádů v oblastech:

Odbor chemické, biologické a radiační ochrany:

- detekce a identifikace toxických chemických látek
- detekce a identifikace radioaktivních látek
- individuální a kolektivní ochrana proti ZHN
- výroba vysoce toxických chemických látek
- výzkumné a výcvikové zařízení – Terénní pracoviště „Kamenná chaloupka“ Vyškov. Součástí tohoto pracoviště je Laboratoř speciálního určení.

Odbor speciální elektroniky a maskování:

- pasivní průzkumné a průzkumně rušící systémy
- varovné systémy pro ochranu techniky i jednotlivce před aktivním radiolokačním a infračerveným průzkumem maskování
- výzkum a vývoj nových maskovacích technologií pro snížení demaskujících příznaků techniky na bojišti

- senzorové systémy v oblasti C-IED (zjišťování výskytu improvizovaných výbušných zařízení) a v oblasti biomedicíny (detekce a sledování okamžité polohy nádoru v těle pacienta).

Odbor speciálních materiálů a logistiky:

- pancéřová ochrana vozidel,
- výzkum moderních materiálů a technologií pro tento účel
- transparentní pancíře a přídavné kompozitní pancíře.
- pasivní, reaktivní a aktivní ochrana vojenské techniky

I.2. Strategické využití v budoucnosti

I.2.1. Postavení v českém obranném průmyslu¹

V návaznosti na potřeby v oblasti obrany a bezpečnosti Česká republika, respektive Ministerstvo obrany vymezila své podstatné zájmy. K dosažení těchto zájmů je nutné zachovat určité strategické kapacity v oblasti obrany a bezpečnosti, zejména kapacity průmyslové, vývojové a výzkumné. Státní podniky založené Ministerstvem obrany přitom disponují následujícími strategickými kapacitami, které je možné využít k zajišťování potřeb České republiky v oblasti obrany a bezpečnosti a u kterých je z tohoto důvodu zájem na jejich zachování.

Strategické schopnosti jednotlivých státních podniků byly definovány na základě požadavků Armády České republiky.

VOP CZ, s. p. disponuje unikátním know-how k opravě tanků a modernizaci tanků T-72 a také unikátním know-how k výrobě a údržbě některých speciálních nástaveb, zejména v rámci ženíjní a chemické techniky na kolových a pásových podvozcích. VOP CZ s. p. je tak jedinou firmou, která může tanky T-72 opravovat a modernizovat a zároveň vzhledem ke svému know-how také jednou z mála firem, která má kapacity k výrobě a údržbě speciální ženíjní a chemické techniky. Strategickou schopností státního podniku bude i nadále výroba, oprava a údržba pásové techniky (včetně její modernizace), která je významná zejména v případě kooperačních projektů, např. v rámci projektu na novou pásovou techniku skupiny V4.

LOM PRAHA s. p. má v rámci českého obranného průmyslu unikátní postavení, neboť je jedinou společností v zemích NATO a EU, disponující certifikáty k opravě a modernizaci vrtulníků typové řady Mi, zejména Mi-17, Mi-171Š, Mi-24/35. Zároveň

¹ V tomto oddílu vycházíme z podkladů AČR. Za předpokladu, že Koncepce výstavby dozná podstatných změn, bude nutno změnit i tento materiál.

disponuje unikátními kapacitami v rámci Centra leteckého výcviku Pardubice a kapacitami souvisejícími s realizací projektu MATC. V rámci výše uvedeného bude tak i nadále LOM PRAHA s. p. v českém obranném průmyslu jedinečný. Zároveň se tento státní podnik vzhledem ke svým zkušenostem bude podílet i na renovaci vrtulníkové letky Armády České republiky.

Vojenské lesy a statky ČR, s. p. jsou v souladu se zákonem č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů, jediným subjektem, který je oprávněn hospodařit na lesních pozemcích v rámci vojenských újezdů. V rámci činností vykonávaných státním podnikem Vojenské lesy a statky ČR, s. p. jsou za strategické činnosti považovány činnosti spojené s výkonem funkce lesního hospodáře, zejména na území vojenských újezdů, a dále úkoly spojené se zajišťováním ostrahy nemovitostí resortu MO.

Vojenský technický ústav, s. p. je v rámci českého obranného průmyslu významný vzhledem ke svému výzkumnému a vývojovému zaměření. Jedinečnost tohoto podniku spočívá v možnostech v oblasti zkušebnictví, zaměřeného na pozemní techniku a zařízení včetně spravování a projektování střelnic a související dokumentace. Zejména v případě systémů řízení letového provozu a spojovacích systémů je pak jeho know-how v rámci českého obranného průmyslu unikátní. Strategické schopnosti pak má státní podnik také v oblasti optiky a optoelektroniky. Vojenský technický ústav, s. p. disponuje jedinečnými schopnostmi v oblasti tribologie ve prospěch vzdušných a pozemních sil, a to zejména s ohledem na to, že je jediným vlastníkem a správcem souvisejících databází, které jsou k provádění tribologie nezbytné. Na základě těchto svých schopností se zaměří státní podnik na zkušební, certifikační a verifikační činnost u pozemní i letecké techniky včetně munice a dále bude zastupovat resort na jednání pracovních skupin v rámci NATO a EU. Rovněž je státní podnik schopen poskytnout podporu v rámci údržby a oprav techniky, vyrobené buď přímo jím, nebo na základě výsledků jeho výzkumu a vývoje. Výroba munice, která rovněž patřila v minulosti ke strategickým schopnostem státního podniku, bude spíše utlumována.

Vojenský výzkumný ústav, s. p. a jeho unikátní postavení vychází z jeho zaměření na výzkum a vývoj v oblasti chemických a biologických látek a souvisejícího výcviku realizovaného v areálu „Kamenná Chaloupka“. V kontextu českého obranného průmyslu jde o unikátní areál, umožňující provádět výzkum a vývoj (a také následný výcvik) v prakticky reálných podmínkách. Strategickým zaměřením státního podniku bude nadále detekce chemických či radioaktivních látek včetně vývoje mobilních průzkumných systémů zbraní hromadného ničení a prostředků ochrany proti nim, výzkum a vývoj v oblasti elektromagnetických signálů včetně výzkumu a vývoje senzorů, ale také maskování a rušících a varovných systémů a konečně i výzkum a vývoj v oblasti technologií ochrany vojenské techniky před poškozením, tedy zejména pancéřové ochrany a také pasivní, reaktivní a aktivní ochrany včetně výzkumu a vývoje progresivních materiálů. Rovněž je státní podnik schopen poskytnout podporu v rámci údržby a oprav techniky, vyrobené buď přímo jím, nebo na základě výsledků jeho výzkumu a vývoje.

Oba výše uvedené státní podniky zároveň ve prospěch Ministerstva obrany vykonávají a nadále budou vykonávat monitoring a sběr informací o současném stavu technologií, a to na

základě znalostí obranného průmyslu v České republice a zahraničí a také civilních technologií využitelných ozbrojenými silami. Na základě těchto informací pak pro resort Ministerstva obrany jsou a budou uvedenými státními podniky zpracovávány nezávislé studie a znalecké posudky týkající se možných změn výzbroje a zbraňových systémů včetně takticko – technických dat těchto systémů, jejich ceny a hodnocení jejich životního cyklu. Součástí těchto studií jsou také informace o možných subdodavatelích a rizicích, přičemž státní podniky musí zajistit rychlou dostupnost těchto informací pro potřeby resortu a jejich kvalitu. Státní podniky rovněž zabezpečí zpracování studií proveditelnosti a marketingových analýz a podporu konzultantů pro potřeby Národního úřadu pro vyzbrojování na základě jeho požadavku. Rovněž pak budou výše uvedené státní podniky poskytovat podporu resortu Ministerstva obrany v otázce posuzování programů vědy a výzkumu z hlediska přínosů těchto programů s případným cílem nalezení technologických řešení a případně budou tyto projekty na základě zadání od resortu Ministerstva obrany za použití vlastních kapacit řešit.

V rámci svých kapacit státní podniky nebudou již nadále provozovat konkurenční činnosti, ale naopak budou spolupracovat tak, aby tyto kapacity byly v maximální možné míře efektivně využity. Týká se to zejména spolupráce výzkumných a výrobních státních podniků, kdy na základě výsledků výzkumu a vývoje mohou výrobní podniky realizovat zhotovování prototypů či zkušebních sérií a případné sériové výrobě založené na výsledcích výzkumu a vývoje a naopak výrobní podniky mohou na základě svých praktických zkušeností informovat výzkumné a vývojové státní podniky o případných nedostatcích užívané technologie.

Spolupráci mezi jednotlivými státními podniky a zakladatelským resortem je nutno rozšířit o spolupráci s dalšími podniky sdruženými v **Asociaci obranného a bezpečnostního průmyslu (dále AOBP)**. Tato spolupráce vychází ze společné Dohody o vzájemné spolupráci mezi MO ČR a AOBP ČR (dále jen Dohody), podepsané 13. září 2010. Předmětem spolupráce je zejména výměna informací v oblasti výzkumu, vývoje, výroby, nákupu a prodeje výrobků a služeb z oblasti obranných a bezpečnostních technologií a programů bezpečnostních investic, které obě strany Dohody považují za účelné pro další rozvoj spolupráce. Konkrétní oblasti vzájemné spolupráce jsou definovány v prováděcích protokolech Dohody, tj. protokolu č. 1 (oblast standardizace, jakosti a katalogizace), protokolu č. 2 (oblast vědy a výzkumu), protokolu č. 3 (oblast mezinárodních organizací a klíčových mezinárodních projektů), protokolu č. 4 (oblast podpory exportu, marketingu a výstavnictví) a protokolu č. 5 (oblast lidských zdrojů a vzdělávání). Uvedené státní podniky (vyjma VLS ČR, s. p.) jsou členy AOBP ČR.

Hlavní role AOBP ČR spočívá v prosazování a hájení zájmů svých členů v dialogu s parlamentem, ministerstvy i ostatními orgány státní správy a udržování partnerských vztahů s ostatními asociacemi a profesními organizacemi. Státní podniky by se měly aktivně podílet na naplňování těchto cílů i na formulaci dlouhodobé politiky a příznivých podmínek pro rozvoj českého OBP.

V zájmu udržení konkurenceschopnosti na trhu by se měla zvýšit efektivnost zapojení státních podniků do multilaterálních projektů a programů v rámci **NATO a EU** (Evropské

obránné agentury - EDA) včetně expertních pracovních skupin generujících požadavky a zadání pro budoucí projekty a tedy by se měla zvýšit i spolupráce státních podniků se zahraničními podniky obranného průmyslu. Státní podniky by měly být zároveň připraveny předkládat a prezentovat vlastní inovativní návrhy potenciálních projektů a pro daný projekt vyhledávat partnery s cílem vytvoření konsorcia zejména v regionálním a evropském měřítku. V rámci odborných složek MO včetně zahraničních pracovišť by měla být zlepšena funkčnost komunikačních mechanismů k včasnému předávání informací o studiích, projektech a programech zahajovaných v rámci NATO a EDA a možnostech zapojení.

Státní podniky by měly prosazovat své základní strategické zájmy a navazovat strategická partnerství na domácím, regionálním, evropském i globálním trhu tak, aby bylo možné využít i zkušenosti těchto podniků a aby byla zajištěna co největší aktuálnost a kvalita informací o stavu technologií, případně o zkušenostech s využíváním těchto technologií².

I.2.2. Strategická infrastruktura

V návaznosti na výše uvedené strategické schopnosti budou podniky vyzvány k vyhodnocení potřebné infrastruktury ve vazbě na obchodní plány a vlastní rozvojové záměry. Jednotlivé vlastní koncepce státních podniků budou v dalším kroku posouzeny zakladatelem.

Strategická infrastruktura výzkumně-vývojových a výrobních státních podniků musí být koncipována tak, aby tvořila vnitřně integrovaný systém, umožňující komplexně zabezpečovat potřeby AČR. Realizace synergických efektů tohoto zhodnocovacího řetězce předpokládá vzájemnou vyváženost věcných i personálních předpokladů.

V současné době se jeví jako naléhavé přednostně řešit následující problémy v oblasti infrastruktury státních podniků:

VOP CZ, s. p.

Infrastruktura je v současné době optimalizovaná. Bude nutno pouze případně řešit optimalizaci využití objektů v rámci stávajících areálů dle potřeby s. p.

LOM PRAHA s. p.

Infrastruktura je v současné době optimalizovaná. Bude nutno dořešit prodej nepotřebných pozemků v Malešicích, převod areálu Stará Aerovka na MO ve prospěch užití Vojenského historického ústavu, další využití areálu letiště Přerov, případně výstavbu nových objektů v rámci stávajících areálů dle potřeby s. p.

Vojenské lesy a statky ČR, s. p.

² V tomto oddílu vycházíme z podkladů AČR. Za předpokladu, že Koncepce výstavby dozná podstatných změn, bude nutno změnit i tento materiál.

Bude nutno řešit otázku ponechání nemovitého majetku mimo území vojenských újezdů v návaznosti na případné restituční nároky a dále otázku převodu majetku na nově vzniklé obce v návaznosti na schválení optimalizace vojenských újezdů.

Vojenský technický ústav, s. p.

Jako prioritní se jeví řešit využití infrastruktury o. z. VTÚVM Slavičín v návaznosti na potřebu AČR a na nedávnou mimořádnou událost připadá v úvahu urychlené vyklizení a prodej areálu ve Vrběticích, případně přemístění potřebné kapacity. O. z. VTÚVM ve Slavičíně významně restrukturalizovat v návaznosti na možnou zakázkovou činnost, případně perspektivní část přesunout do Vyškova. Pro potřeby resortu nadále využívat střelnici Bzenec. Ve VTÚPV Vyškov a VTÚLaPVO Praha je nutno výrazně redukovat nemovitý majetek, nepotřebný k výkonu činnosti.

Vojenský výzkumný ústav, s. p.

Bude nutno řešit v návaznosti na výsledky soudního jednání v otázce vydání sídla podniku ve Veslařské ulici na základě zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi. V případě rozhodnutí v neprospěch státního podniku bude nutno rozhodnout o nové lokalizaci podniku. V úvahu připadají tyto varianty:

- Přesun do lokality Vyškov
- Přesun do lokality Kamenná chaloupka

Využití jiného nepotřebného majetku MO v Brně Nezávisle na tomto rozhodnutí je nutno posoudit využití areálu Kamenná chaloupka, vzhledem k požadavkům AČR na jeho využití a na využití zahraničními ozbrojenými silami.

I.2.3. Shrnutí – strategické schopnosti státních podniků

- a) Cílem této části je verifikace strategických schopností státních podniků na základě požadavků Armády České republiky a podpora spolupráce vlastních státních podniků (využití synergie), a to i vytváření účelových projektových konsorcií.

Prioritní strategické schopnosti státních podniků MO budou:

VOP CZ, s. p.

- Oprava, údržba a modernizace pásové vojenské techniky
- Výroba, opravy, údržba a modernizace ženijní, chemické a jiné speciální vojenské techniky na kolových a pásových podvozcích
- Výroba nové pásové techniky uskutečňované na základě kooperačního projektu skupiny V4
- Kooperace s výzkumnými státními podniky a organizacemi v oblasti vývoje a výzkumu speciální techniky (např. robotizace)

LOM PRAHA s. p.

- Provádění modernizací a oprav vrtulníků typu Mi včetně generálních oprav

- Zajišťování výcviku létajícího personálu AČR v rámci CLV Pardubice, spolupráce s Univerzitou obrany
- Spolupráce s AČR při přechodu na vrtulníky západní platformy

VLS ČR, s. p.

- Zajišťování funkce lesního hospodáře na lesních pozemcích v rámci vojenských újezdů
- Zajišťování ostrahy určených nemovitostí resortu MO
- Asanačně rekultivační opatření ve vojenských výcvikových prostorech

VTÚ, s. p.

- Výzkum a vývoj v oblasti systému řízení letového provozu, spojovacích systémů, pozemní techniky, zbraní, optiky, optoelektroniky a munice
- Zajišťování činností v oblasti tribologie
- Provádění zkušební, verifikační a certifikační činnosti u pozemní a letecké techniky včetně zbraní a munice
- Zajišťování podpory v rámci oprav a údržby techniky vyráběné přímo státním podnikem či na základě výsledků jeho výzkumu a vývoje
- Zastupování resortu v pracovních skupinách v rámci NATO a EU
- Spolu se státním podnikem VVÚ, s. p. provádění monitoringu a sběru informací o vývoji technologií, zpracování nezávislých studií, studií proveditelnosti, marketingových analýz a znaleckých posudků

VVÚ, s. p.

- Výzkum a vývoj v oblasti chemických a radioaktivních bojových látek včetně jejich detekce a ochrany před nimi
- Zajišťování výcviku souvisejícího s chemickými a radioaktivními bojovými látkami
- Výzkum a vývoj v oblasti sekrece elektromagnetických signálů včetně výzkumu a vývoje maskování a rušících a varovných systémů
- Výzkum a vývoj v oblasti technologií ochrany vojenské techniky
- Zajišťování podpory v rámci oprav a údržby techniky vyráběné přímo státním podnikem či na základě výsledků jeho výzkumu a vývoje
- Spolu se státním podnikem VTÚ, s. p. poskytování podpory resortu Ministerstva obrany při posuzování projektů v oblasti vědy a výzkumu z hlediska jejich proveditelnosti a použitelnosti

- b) Definovat strategickou infrastrukturu a navrhnout případnou redukci nepotřebné infrastruktury návaznosti na strategické schopnosti v návaznosti na definované strategické schopnosti.

K tomu bude provedeno:

Ad a)

- verifikace zakládacích listin v oblasti hlavní a jiné činnosti ze strany zakladatele

Termín: 30. dubna 2015

- verifikace statutů státních podniků ze strany zakladatele

Termín: 30. dubna 2015

Ad b)

- zpracování Strategii jednotlivých státních podniků pro období 2016-2020 a předložení cestou dozorčích rad ke schválení zakladateli

Termín: 30. září 2015

I.3. Řešení specifických problémů státních podniků

I.3.1. Rizikové faktory a opatření k jejich odstranění

VOP CZ, s. p.

Slabá místa – rizikové faktory

- a) nedostatečný podíl speciální výroby pro MO a zahraniční armády
- b) průchodnost výroby, zlepšení plánování a kvality výroby
- c) struktura obchodního úseku, vztahy se zákazníky
- d) uplatňování výrobků z vlastního vývoje a výzkumu na trhu

Opatření k odstranění slabých míst

- soustředit se na získání nových zakázek v oblasti speciální vojenské techniky od MO a ostatních zahraničních armád
- **plní státní podnik, termín: v rámci strategie státního podniku 2016-2020,**
- přijmout opatření k získání zakázek na opravy tanků T72M1 a vojenských bojových vozidel i mimo resort MO s cílem udržet potřebné know-how
- **plní státní podnik, termín: v rámci strategie státního podniku 2016-2020,**
- zajistit termínové plnění výroby dílů, zefektivnit proces dodávek dílů na finální výrobní segmenty, zvýšit úroveň zakázkového plnění na finálních výrobních segmentech a zjednodušit proces plánování výrobních kapacit
- **plní státní podnik do 30. června 2015**
- vedením státního podniku zpracovat analýzu ziskovosti jednotlivých produktových skupin a zákazníků s cílem optimalizace vyráběného sortimentu ve vazbě na jeho

ziskovost a vybudování dlouhodobých strategických dodavatelsko-odběratelských vztahů

- plní státní podnik do 31. března 2015

- propojit aktivity vlastního výzkumu a vývoje s marketingovou a obchodní strategií podniku (např. taktický robotizovaný systém TAROS, projekt KOGENERACE a projekt OCHRANA)

- plní státní podnik do 31. prosince 2015,

LOM PRAHA, s. p.

Slabá místa – rizikové faktory

- a) neúměrně vysoký objem nepotřebných zásob materiálu
- b) nedostatečné materiálové zabezpečení výroby
- c) přidaná hodnota na zaměstnance
- d) úvěrové zatížení a nevyhovující situace cash-flow
- e) východní platforma vrtulníkové letky
- f) postavení veřejného zadavatele dle zákona o veřejných zakázkách a tím dražší, pomalejší a nespolehlivé materiálové zabezpečení
- g) aktuálně uvalené sankce vůči Rusku
- h) pomalý akviziční proces na MO

Opatření k odstranění slabých míst

- odprodej nepotřebného materiálu formou zvýhodněných paketů či formou barterového obchodu
– plní státní podnik, termín: ihned
zjednodušení procesů zejména v oblasti výroby/logistiky/kvality
– plní státní podnik, termín: do 31. prosince 2015,
- přijmout opatření v oblasti využívání majetku, obchodu a výroby s cílem snížení nákladů ve vazbě na zefektivnění činností
– plní státní podnik, termín do 30. června 2015.
- zapojit státní podnik do realizace vrtulníkové koncepce pro AČR a přivést do podniku „západní“ platformu na údržbu a výcvik
- přijmout opatření ke snížení úvěrového zatížení a generování dostatku prostředků na nezbytné investice do technologie
– plní státní podnik, termín: v rámci strategie státního podniku 2016-2020

Vojenské lesy a statky ČR, s. p.

Slabá místa – rizikové faktory

- a) udržování neekonomických provozů, jako např. dlouhodobě ztrátového rekreačního zařízení Olšina,
- b) změna rozsahu obhospodařovaných pozemků ve vojenských újezdech i mimo újezdy vlivem realizace restitučních nároků obcí a církví,
- c) výše nahodilých těžeb v rámci celkové těžby VLS ČR, s. p. zejména u divize Lipník nad Bečvou.

Opatření k odstranění slabých míst

- v neekonomických provozech státního podniku provést jejich ekonomické analýzy a na základě jejich výsledků předložit zakladateli návrhy na další využití těchto provozů.
– **plní státní podnik, termín 30. června 2015,**
- v návaznosti na změny v hospodaření na lesních a zemědělských pozemcích v souvislosti s realizovanými majetkovými změnami (restituční nároky) provést ekonomickou analýzu jejich dopadů do hospodaření VLS ČR, s. p.
– **plní státní podnik, termín 31. prosince 2015,**
- trvale vyhodnocovat nahodilé těžby a v úzké spolupráci s výzkumnými a odbornými pracovišti v oboru lesnictví analyzovat jejich příčiny a dopady na hospodaření v lesích. O výsledcích spolupráce s těmito pracovišti společně s návrhem možných opatření informovat DR a zakladatele v pololetních intervalech.
– **plní státní podnik od 30. června 2015.**

Vojenský technický ústav, s. p.

Slabá místa – rizikové faktory

- a) nedostatečná konkurenceschopnost v oblasti aplikovaného výzkumu a vývoje
- b) majetková zátěž státního podniku
- c) chybějící obchodní úsek v podniku
- d) odštěpný závod VTÚ VM Slavičín – nutnost restrukturalizace vlivem mimořádné události v areálu muničních skladů

Opatření k odstranění slabých míst

- předložit novou obchodní strategii státního podniku, a to i směrem k dosud velmi opomíjenému bezpečnostnímu výzkumu a vývoji
- **plní státní podnik do 30. dubna 2015,**
- zvýšit schopnost zajišťovat odbornou účast, prezentaci a zastupování ve vybraných technických orgánech, výborech a panelech NATO, provádět práce na tvorbě, posuzování a revizích technických STANAG a ČOS a zajišťovat znaleckou či poradenskou činnost pro resort MO
- **plní státní podnik, termín 31. prosince 2015,**
- zajistit provedení analýzy potřeb státního podniku za účelem optimalizace majetku (pronájem, odprodej, jiné využití) s cílem minimalizovat fixní náklady
- **plní státní podnik, termín 30. června 2015,**

Vojenský výzkumný ústav, s. p.

Slabá místa – rizikové faktory

- a) Církevní restituce, možná ztráta sídla státního podniku v Brně
- b) koncepce obranného a bezpečnostního výzkumu a vývoje a inovací
- c) Finanční náročnost cvičného chemického polygonu Kamenná chaloupka

Opatření k odstranění slabých míst

- provést a předložit analýzu řešení změny sídla či dohody s církví
- **plní státní podnik do 31. března 2015,**
- ve spolupráci s MO projednat možnosti spolupráce MO a MV v procesu využití finančních prostředků do oblasti výzkumu a vývoje v bezpečnostní oblasti (obránný a bezpečnostní výzkum a vývoj)
- **plní státní podnik ve spolupráci s MO do 30. června 2015,**
- přijmout opatření v oblasti marketingu a obchodu s cílem zvýšit využití cvičného polygonu, a to i směrem k AČR
- **plní státní podnik do 31. prosince 2015.**

I.4. Postup při nabývání majetku a služeb

I.4.1. Možnosti užití jednotlivých výjimek či zvláštních postupů při nabývání majetku MO od státních podniků MO

Cílem této pasáže není rozhodně přispívat k obcházení zákona ani k nadužívání výjimek, spíše je chápán jako zvážení možností, ve kterých případech je možné uvažovat o využití konkrétní výjimky či speciálního postupu, přičemž samotné rozhodnutí bude záviset na posouzení konkrétního případu.

Je nezbytné si při uvědomit, že státní podniky jsou zakládány k uspokojování celospolečenských, strategických a tedy i bezpečnostních zájmů státu a na jejich využití má zakladatel zákonné právo.

Je důležité uvést, že užití všech níže uvedených výjimek je nutné i dobře zdůvodnit. Není přitom možné s úmyslem dosáhnout určitého výsledku obcházet zákon, naopak je vždy nutné dodržovat pravidla nediskriminačního postupu a transparentnosti výběrového řízení, z čehož by mělo vycházet i odůvodnění využití výjimek. Zároveň má zadavatel i v případě využití výjimek určité povinnosti vyplývající ze ZVZ, typicky pak povinnosti související s uveřejňováním veřejných zakázek ve Věstníku či na profilu zadavatele.

1. § 18 odst. 1 písm. a) ZVZ.

Výjimku je možné užít v případech, pokud by uveřejněním podle § 146 ZVZ (tedy obecně uveřejněním oznámení týkajícího se předmětné veřejné zakázky) nebo uveřejněním písemné výzvy k podání nabídky ve zjednodušeném podlimitním řízení došlo k vyzrazení utajované informace ve smyslu zákona č. 412/2005 Sb.

Výjimka vychází z evropské judikatury i směrnice 2009/81/ES.

Výjimka se vztahuje na veřejné zakázky bez rozdílu předmětu a hodnoty, tedy jak na civilní, tak na obranné a bezpečnostní veřejné zakázky, na stavební práce, dodávky i služby.

Konkrétním příkladem možného využití jsou zakázky na dodání systému řízení a velení, případně na zakázky v oblasti výzkumu a vývoje, kdy součástí uveřejnění budou přesné technické specifikace obsahující utajované informace. Rovněž lze doporučit využití této výjimky v případě údržby, oprav a úprav kryptografických komunikačních a identifikačních zařízení, neboť takové zakázky již ze své povahy obsahují řadu utajovaných informací, a to již ve fázi svého zadávání. Zároveň by tato výjimka mohla být užita v případě zastupování České republiky státními podniky při jednání odborných pracovních skupin v rámci NATO či EU, kdy lze předpokládat např. projednávání společné obranné strategie obsahující utajované informace, resp. již při zveřejňování by mohlo dojít k vyzrazení utajovaných informací (např. postoj ČR k určité otázce). Využít tuto výjimku lze konečně i v případě zakázek na opravu letecké a pozemní techniky, zejména pokud je součástí oprav určitý prvek, jehož specifikace je utajovanou informací. Obecně lze tedy tuto výjimku použít tam, kde zejména v rámci zadávací dokumentace a specifikace předmětu veřejné zakázky

budou uvedeny utajované informace, přičemž vždy je nutné vyžádat si stanovisko bezpečnostního ředitele MO, jestli skutečně dochází k vyzrazení utajované informace, resp. jestli je skutečně v rámci zadávacího řízení nakládáno s utajovanými informacemi nebo zde existuje bezpečnostní riziko.

Výhodou této výjimky je její neomezenost, co se týče předmětu veřejné zakázky a jeho hodnoty.

Rizikem je nutnost zdůvodnění, zda skutečně uveřejněním dojde k prozrazení utajované informace, resp. zda není možné utajovanou informaci chránit jiným způsobem. Dalším možným problémem je odůvodnění, proč tuto výjimku užít ve prospěch státních podniků, neboť se neomezuje pouze na ně. Lze se ovšem domnívat, že vzhledem k požadavkům na utajení, certifikáty a prověrky by toto odůvodnění v praxi nemuselo způsobovat vážnější komplikace.

2. § 18 odst. 1 písm. b) ZVZ

Výjimku je možné užít u veřejných zakázek, jejichž předmětem je výroba vojenského materiálu nebo obchod s ním, pokud je tento postup nezbytný k ochraně podstatných bezpečnostních zájmů České republiky a neovlivní nepříznivě podmínky hospodářské soutěže na vnitřním trhu Evropské unie s výrobky, které nejsou výlučně určeny k vojenským účelům.

Výjimka vychází z čl. 346 Smlouvy o fungování Evropské unie a je vlastně primární transpozicí tohoto článku.

Výjimka se vztahuje pouze na veřejné zakázky, jejichž předmětem je výroba vojenského materiálu nebo obchod s ním. Guidance note Evropské komise uvádí, že je možné ji vztáhnout i na opravy, pouze však v tom případě, jde-li o zajištění celého životního cyklu, tj. v rámci nákupu určité komodity je v kupní smlouvě uveden závazek zajišťovat celý životní cyklus dané komodity.

Konkrétním příkladem je zakázka na výrobu nové techniky, např. techniky protivzdušné obrany či specializovaných nástaveb u státního podniku VOP CZ, s. p. (chemická a ženíjní technika). Dále je možné užít v případě využití státních podniků jako prostředníků při nákupu vojenského materiálu. Podstatným bezpečnostním zájmem přitom může být i zájem na vytvoření či zachování infrastruktury. U určení, zda jde o bezpečnostní zájem, je nezbytná spolupráce s ředitelem sekce obranné politiky a strategie Ministerstva obrany a dále s Odbornou pracovní skupinou pro obranný a bezpečnostní průmysl.

Výhodou této výjimky je její relativní flexibilita, kdy není nutné, aby dodavatel splnil jakékoliv podmínky, musí jít pouze o podstatný bezpečnostní zájem České republiky.

Rizikem je značné omezení této výjimky, kdy není možné ji využít na služby a navíc je vždy nutné zdůvodnit, zda jde skutečně o podstatný bezpečnostní zájem. Zároveň je rizikem fakt, že tato výjimka se nevztahuje pouze na státní podniky, bylo by tedy nutné zdůvodnit i to, že podstatným bezpečnostním zájmem je i skutečnost, že konkrétní zakázka bude zadána státnímu podniku a nikoliv např. soukromému českému subjektu. Toto lze

odůvodnit např. požadavkem na prověrky Nejvyššího bezpečnostního úřadu či na možnost práce s utajovanými informacemi.

3. § 18 odst. 1 písm. e) ZVZ

Výjimku je možné využít, pokud je veřejná zakázka zadána osobě, která vykonává podstatnou část své činnosti ve prospěch veřejného zadavatele a ve které má veřejný zadavatel výlučná majetková práva.

Výjimka vychází z judikatury Soudního dvora Evropské unie a ze směrnice 2014/24/EU.

Rozsah výjimky není omezen, je možné ji použít na stavební práce, dodávky i služby bez ohledu na hodnotu veřejné zakázky a na její konkrétní předmět. K jejímu využití je nezbytná součinnost s Odborem řízení organizací MO, který vypracovává stanovisko o splnění všech zákonných podmínek.

Konkrétním příkladem této výjimky jsou zakázky týkající se výcviku prováděného v rámci Centra leteckého výcviku Pardubice, případně pak zakázky týkající se oprav a zkušebnictví. Vzhledem k podstatě této výjimky je *de iure* i *de facto* možné ji užít u veškerých činností, které jsou státní podniky schopny vykonávat. Zejména se pak bude jednat o činnosti, vykonávané státními podniky VTÚ, s. p., LOM PRAHA, s. p. a VLS ČR, s. p., neboť u těchto státních podniků je předpoklad splnění všech podmínek stanovených zákonem k využití této výjimky.

Výhodou této výjimky je právě její flexibilita, co se předmětu veřejné zakázky a její hodnoty týče.

Rizikem jsou podmínky kladené v rámci této výjimky na dodavatele, kdy značná část podřízených organizací Ministerstva obrany již není schopna naplnit podmínku výkonu podstatné části činnosti, a to vzhledem k nerovnoměrnosti zadávání zakázek ze strany zakladatele a z důvodu restrukturalizací a změny zaměření konečných uživatelů, zejména Armády České republiky (např. omezení tankové výzbroje). V návaznosti na konzultace s Ministerstvem pro místní rozvoj by tento problém mohl být zmírněn použitím jiných kritérií pro výpočet podstatné činnosti, než jsou finanční (např. počet osob, pro které jsou dané služby poskytovány apod.) Zároveň bude mít značný význam úprava této výjimky v připravovaném novém zákoně o veřejných zakázkách, neboť současná judikatura klade důraz i na kvalitu vykonávané činnosti, nikoliv pouze na kvantitu.

4. § 18 odst. 3 písm. a)

Tato výjimka je využitelná pro veřejné zakázky, které jsou zadávány v rámci programů spolupráce ve výzkumu a vývoji, jež společně provádějí Česká republika a alespoň jeden další členský stát Evropské unie při vývoji nového výrobku a případně i v pozdějších fázích životního cyklu.

Tato výjimka vychází ze směrnice 2009/81/ES.

Výjimka se vztahuje pouze na zakázky v oblasti výzkumu a vývoje, resp. na zakázky zadávané v programech výzkumu a vývoje, přičemž těchto programů se mimo Českou republiku musí účastnit ještě alespoň jeden další členský stát Evropské unie. Tato výjimka se vztahuje i na další fáze životního cyklu výrobků vyvinutých v rámci těchto programů, tedy i na jejich výrobu či opravy. Evropské unii je nutné sdělit podíl nákladů a rovněž případný podíl na nákupech.

Konkrétním příkladem této výjimky je například vývoj nových systémů velení a řízení či vývoj nových pěchotních zbraní, například v rámci V4, ale také např. vývoj pozemní či letecké techniky u státních podniků VOP CZ, s. p. a LOM PRAHA s. p. v součinnosti např. se slovenskými či polskými podniky při využití zkušeností z provozu této techniky.

Výhodou je právě široký okruh veřejných zakázek, pro něž je možné tuto výjimku použít, a rovněž její možnost využít ji jak v rámci výzkumu a vývoje, tak v rámci následného nákupu či oprav.

Rizikem je právě navázání využití této výjimky v pozdějších fázích životního cyklu výrobku na vývoj a výzkum tohoto výrobku a možnost využití této výjimky jen v rámci spolupráce s dalším členským státem EU. Výjimku je možné použít i pro subjekty odlišné od státních podniků.

5. § 18 odst. 4 písm. h)

Tuto výjimku je možné využít u zadávání podlimitních veřejných zakázek, jejichž předmětem je výroba, koupě nebo oprava zbraní, zbraňových systémů, střeliva nebo zabezpečení dalšího vojenského materiálu pro ozbrojené složky České republiky.

Tato výjimka vychází z faktu, že pouze výjimky pro nadlimitní veřejné zakázky jsou upraveny evropskou legislativou.

Výjimka se vztahuje na výrobu, koupi nebo opravu zbraní, zbraňových systémů a střeliva, ovšem pouze v případě, že jde o podlimitní zakázku (tj. v současné době pro Ministerstvo obrany 3 395 000 Kč bez DPH u obecných zakázek a 10 489 000 Kč u zakázek v oblasti obrany a bezpečnosti).

Konkrétním příkladem této výjimky je zadání oprav zbraní a zbraňových systémů státním podnikům LOM PRAHA s. p. a VOP CZ, s. p., přičemž tyto opravy se mohou vztahovat i na pozemní techniku včetně tanků a obrněných transportérů, ale také např. na vrtulníky. Rovněž je zde možné využít tuto výjimku v případě nákupu vojenského materiálu, a to jak přímo od státních podniků, tak za využití státních podniků jako zprostředkovatelů. V rámci kapacit státního podniku VOP CZ, s. p. je možné využít tuto výjimku při výrobě speciální techniky pro potřeby AČR včetně specializovaných nástaveb.

Výhodou je neexistence podmínek kladených na dodavatele a možnost využít tuto výjimku i na opravy.

Rizikem je pak omezení této výjimky pouze na podlimitní zakázky, přičemž je tedy rozsah možného použití této výjimky značně omezen. Výjimku je možné použít i pro subjekty odlišné od státních podniků.

6. § 21 odst. 1 písm. c) ZVZ – jednací řízení s uveřejněním

Jde o zvláštní typ zadávacího řízení, které lze použít v případě, pokud v předchozích řízeních byly podány neúplné nebo nepřijatelné nabídky nebo v případech, pokud lze předpokládat, že ceny uchazečů budou navzájem nesrovnatelné, v případě veřejných zakázek na služby, pokud jejich povaha neumožňuje dostatečně přesně určit předmět veřejné zakázky a v případě veřejných zakázek na stavební práce prováděné za účelem výzkumu a vývoje. Rovněž lze tento druh zadávacího řízení využít bez dalšího na veřejné zakázky v oblasti obrany a bezpečnosti.

Nejedná se o výjimku jako takovou, jde o zvláštní druh zadávacího řízení.

Není zde omezena hodnota veřejné zakázky, na zakázky v oblasti obrany a bezpečnosti nemusí být naplněny žádné další podmínky s výjimkou povinnosti zaslat výzvu nejméně 5 zájemcům.

Konkrétním příkladem jsou všechny zakázky, které budou zadávány v rámci oblasti obrany a bezpečnosti (tj. patrně nebude moci tento druh zadávacího řízení využít k nákupu jídelních souprav či některých výstrojních součástí pro vojáky, ale např. pro maskáče by již tento druh zadávacího řízení být využit mohl.)

Výhodou je široký rozsah využití tohoto zadávacího řízení.

Rizikem je pak fakt, že je třeba v případě zakázek v oblasti obrany a bezpečnosti vyzvat nejméně 5 zájemců.

7. § 21 odst. 1 písm. d) ZVZ – jednací řízení bez uveřejnění

Jde o zvláštní typ zadávacího řízení, které lze použít v následujících situacích:

- v předchozím řízení nebyly podány žádné nabídky;
- v předchozím řízení byly podány pouze nevhodné nabídky;
- veřejná zakázka může být z technických důvodů, z důvodu ochrany výlučných práv či z důvodů stanovených zvláštním právním předpisem splněna pouze určitým dodavatelem;
- dodávané zboží je vyráběno za účelem výzkumu a vývoje;
- veřejná zakázka je zadávána v krajně naléhavém případě, který zadavatel nezpůsobil a ani nemohl předvídat a z časových důvodů není možné zakázku zadat v jiném druhu zadávacího řízení (typicky živelná katastrofa);

- jde o dodatečné dodávky od téhož dodavatele a změna by nutila zadavatele pořídit zboží odlišných technických parametrů.

Nejedná se o výjimku jako takovou, pouze o zvláštní druh zadávacího řízení.

Tento druh zadávacího řízení může být využit u všech druhů veřejných zakázek bez omezení jejich hodnotou.

Konkrétním příkladem tohoto zadávacího řízení je využití při opravách a modernizaci pozemní a letecké techniky, neboť LOM PRAHA s. p. a VOP CZ, s. p., jsou držiteli unikátních certifikátů. Vhodným využitím je také zadávání zakázek týkajících se leteckého výcviku u státního podniku LOM PRAHA s. p., případně aktivit státního podniku LOM PRAHA s. p. v souvislosti činností MATC. Dále je zde možnost využití při zadávání výzkumných a vývojových projektů Vojenskému technickému ústavu, s. p. a Vojenskému výzkumnému ústavu, s. p., resp. projektů na výrobu zboží určeného pro výzkum a vývoj a také zakázek týkajících se zkušebnictví, zpracování metodik, případně zastupování České republiky v pracovních skupinách NATO či EU. Rovněž je toto zadávací řízení možné použít v případě, že jde o dodatečnou dodávku (např. úprava či rozšíření a upgrade systému velení u státního podniku VTÚ, s. p.).

Výhodou tohoto typu zadávacího řízení je značný rozsah možností jeho použití.

Rizikem je náročnost na odůvodnění oprávněnosti jeho použití, zejména při odůvodnění, zda jde skutečně o jediného možného dodavatele.

I.4.2. Nastavení pravidel majetkových dispozic

I.4.2.1. Převod a nakládání s nepotřebným majetkem organizační složky (MO) do práva hospodařit státních podniků:

Problematika nakládání s majetkem státu, s nímž přísluší hospodařit organizační složce (MO), ve prospěch státních podniků bude řešena formou normativního výnosu MO.

Zakladatel je oprávněn měnit vymezení určeného majetku v průběhu podnikatelské činnosti podniku, vyžadují-li to naléhavé hospodářské nebo bezpečnostní zájmy státu. Rozsah majetku, který má být předmětem svěření do určeného majetku státnímu podniku, je specifikován se souhlasem osoby pověřené k výkonu funkce zakladatele, v rámci nabídky majetku. Novelou normativního výnosu by mělo dojít k tomu, že se upraví pravidla k nabývání majetku, a který majetek bude vymezený jako určený, např. podmínka předběžného souhlasu ministra obrany s převodem majetku před předložením změny zakládací listiny, svěření majetku formou jednostranného opatření, apod.

Státní podnik může nabývat majetek státu, který se stal pro organizační složku státu nebo státní organizaci nepotřebným, a který je možné využít pro potřeby státního podniku v souladu s jeho zakládací listinou a hospodářskou činností. Bezúplatně se převádí majetek, který je předmětem svěření do majetku státního podniku změnou zakládací listiny, úplatně se

převádí majetek na základě smluvního vztahu za cenu obvyklou. Dodržuje se zásada zachování vlastnictví majetku státu se změnou příslušnosti nebo práva hospodařit s tímto majetkem. **Novelou by mělo být stanovení jasných a konkrétních pravidel pro nabídkovou povinnost státu vůči státním podnikům.**

Předmětem cíleného převodu bude zejména následující rozsah majetku:

- lesní, zemědělské a ostatní pozemky a stavby na území vojenských újezdů na VLS ČR, s. p.
- pozemky a stavby uvnitř areálů státních podniků a dále jiné pozemky ve vojenských objektech

Nedovolená veřejná podpora státních podniků při převodu majetku státu bude eliminována přijetím následujících opatření:

- majetek bude po jeho převodu do práva hospodařit vymezen jako určený majetek v zakládací listině státního podniku, který s ním nebude moci nakládat bez souhlasu zakladatele
- majetek se nachází uvnitř vojenského areálu nebo na území vojenského újezdu, kde jsou možnosti jeho využití limitovány
- převodem majetku do práva hospodařit státního podniku zůstane zachováno vlastnictví státu k tomuto majetku
- majetek bezprostředně souvisí s jiným majetkem, který státní podnik obhospodařuje a bude využit pro jeho hospodářskou činnost na tomto území
- státní podnik je povinen pečovat o převedený majetek s péčí řádného hospodáře, což s sebou nese zvýšené náklady
- majetek je nepotřebný a tudíž jeho převod by realizoval i soukromý investor, je splněna podmínka tzv. testu soukromého investora

I.4.2.2. Kategorizace nemovitého majetku dle jeho potřeby pro státní podnik – eliminace nepotřebného majetku

V návaznosti na prioritní a strategické úkoly státních podniků je nutné stanovit pravidla pro státní podniky k rozdělení charakteru nemovitého majetku na **strategický, nezbytně nutný, dočasně nepotřebný a nepotřebný s efektem optimalizovat majetkovou strukturu** a získání dalších možných zdrojů financování obnovy nebo rozvoje státního podniku:

1. Strategický majetek. Potřebný majetek strategického významu, část obchodního majetku podniku, který je částí určeného majetku vymezeného jako určený majetek v zakládací listině a zapsaného v obchodním rejstříku a je nezbytně nutný k provozování podnikatelské činnosti podniku stanovené v zakládací listině.

2. Nezbytně nutný majetek. Potřebný majetek nestrategického významu, část obchodního majetku podniku, který je rovněž nezbytně nutný k provozování podnikatelské činnosti podniku stanovené v zakládací listině.

3. Dočasně nepotřebný majetek. Majetek dočasně nepotřebný, část obchodního majetku podniku, který dočasně pozbyl svého významu a dočasně nemusí být využit k provozování podnikatelské činnosti podniku stanovené v zakládací listině (rozhodnutí o dočasné nepotřebnosti pro podnik, přenechání do užívání jiným osobám – pronájem).

4. Nepotřebný majetek. Majetek trvale nepotřebný, část obchodního majetku podniku, který trvale pozbyl svého významu a nemůže být využit k provozování podnikatelské činnosti podniku stanovené v zakládací listině (rozhodnutí o trvalé nepotřebnosti pro podnik, nabídková povinnost zakladateli - MO, souhlas zakladatele s pozbytím majetku).

K ad 1) Strategický majetek

- a) podniky vykonávající opravárenskou a výrobní činnost,
- b) podnik vykonávající zemědělskou a lesnickou činnost,
- c) podniky vykonávající výzkumnou a vědeckou činnost.

ad 1 a) Majetek v právu hospodařit LOM PRAHA s.p., VOP CZ s.p.

- pozemky a na nich zřízené stavby pro administrativu (ředitelství podniku),
- pozemky a na nich zřízené stavby výrobní a skladovací,
- pozemky a na nich zřízené stavby technického vybavení,
- pozemky a na nich zřízené stavby pro ubytovací zařízení,
- pozemky a na nich zřízené stavby dopravní (komunikace),
- pozemky a na nich zřízené stavby garáží,
- pozemky a na nich zřízené jiné stavby,
- pozemky sloužící k hospodářské činnosti podniku a jiné pozemky, které s nimi funkčně souvisí,
- pozemky zajišťující dopravní obslužnost podniku,
- movitý majetek tvořící vybavení nemovitého majetku a stroje a zařízení sloužící pro zabezpečení hospodářské činnosti podniku (vývoj, servis, údržba, opravy, modernizace a výroba vojenské techniky).

ad 1 b) Majetek v právu hospodařit státního podniku VLS ČR, s. p.

- nemovité věci s jejich součástmi a příslušenstvím na území vojenských újezdů,
- nemovité věci s jejich součástmi a příslušenstvím ve vojenských objektech užívaných MO nebo AČR,
- pozemky určené k plnění funkce lesa tvořící jeden funkční celek (mají společnou hranici) o výměře přesahující 100 ha,
- sídlo ředitelství státního podniku a sídla ředitelství divizí, včetně zastavěného pozemku a pozemků funkčně souvisejících.

ad 1 c) Majetek v právu hospodařit VVÚ Brno, VTÚ Praha

- pozemky a na nich zřízené stavby pro administrativu (ředitelství podniku),
- pozemky a na nich zřízené stavby občanského vybavení (objekty věda a výzkum),
- pozemky a na nich zřízené stavby výrobní a skladovací,

- pozemky a na nich zřízené stavby technického vybavení,
- pozemky a na nich zřízené stavby pro ubytovací zařízení,
- pozemky a na nich zřízené stavby dopravní (komunikace),
- pozemky a na nich zřízené stavby garáží,
- pozemky a na nich zřízené jiné stavby,
- pozemky sloužící k hospodářské činnosti podniku a jiné pozemky, které s nimi funkčně souvisí,
- pozemky zajišťující dopravní obslužnost podniku,
- movitý majetek tvořící vybavení nemovitého majetku a stroje a zařízení sloužící pro zabezpečení hospodářské činnosti podniku (výzkumné, vývojové a vědecké projekty, testy, analýzy, rozbor, studie, výcvik, inovace, revize, laboratorní činnost a zkušebnictví).

K ad 2) Nezbytně nutný majetek

Začlenění do skupiny (kategorie) nezbytně nutného majetku je v gesci podniku. Může se jednat například o následující majetek:

- pozemky a stavby na nich umístěné sloužící k hospodářské činnosti podniku (např. lesní, dřevozpracující a zemědělská výroba, rybolov a další výroby a služby dle stanoveného předmětu činnosti podniku) a další nemovité věci, které s nimi funkčně souvisí, které nesplňují podmínky pro zařazení do strategického majetku,
- pozemky navazující na pozemky sloužící k hospodářské činnosti podniku (např. pozemky dotčené mysliveckými zařízeními, pozemky v ochranném pásmu lesa, vodního zdroje, aj., pozemky začleněné do honiteb VLS ČR, s. p.), nesplňují-li podmínky pro zařazení do strategického majetku,
- pozemky a stavby potřebné pro zajišťování funkcí spojených s další činností podniku (např. chaty, ubytovací zařízení, technická střediska, garáže, nemovitá zařízení pro jímání, úpravu a distribuci vody, služební budovy pro personál, obsluhu, skladování), nesplňují-li podmínky pro zařazení do strategického majetku,
- pozemky včetně stavby komunikace zajišťující dopravní obslužnost majetku,
- movitý majetek související s výkonem hospodářské činnosti podniku VLS ČR, s. p. a ostatní nezbytně nutný movitý majetek, který nesplňuje podmínky pro zařazení do strategického majetku.

K ad 3) Dočasně nepotřebný majetek

- dočasná nepotřebnost – majetek je krátkodobě nevyužíván a je předpoklad jeho dalšího využití, možnost krátkodobého pronájmu nebo jiné formy užívání po omezenou dobu jeho neupotřebitelnosti pro podnik (např. pozemky, budovy a stavby, které podnik nepotřebuje ke své hospodářské činnosti, které s odkazem na nedostačující technické a technologické podmínky či kapacitně nevyhovují hospodářské činnosti podniku),

- před rozhodnutím o dočasné nepotřebnosti posoudit a zhodnotit držení a užívání potřebného majetku (hospodárnost, efektivnost, náklady, úspory materiálové, energetické, finanční a provozní, výtěžnost, údržba a opravy, procesní a organizační transformace, optimalizace využití majetku, inovace, modernizace),
- krátkodobý pronájem nebo jiná forma využití např. výpůjčka, pacht, (rozhodnutí o dočasné nepotřebnosti, omezení rozsahu a způsobu využití - zákaz investic, doba užívání na dobu určitou, výběr uživatele, schvalovací řízení zakladatele, ceny v místě a čase obvyklé, posudky, podmínky užívání).

K ad 4) Nepotřebný majetek

- trvalá nepotřebnost - majetek je dlouhodobě nevyužíván pro hospodářskou činnost podniku a není předpoklad, že dojde k obnově jeho užívání. Důvody pro pozbytování majetku - zefektivnění a restrukturalizace podniku, uvolnění a zbavení se velkých a provozně nevyhovujících objektů a objektů morálně zastaralých nebo ve špatném technickém stavu a majetku s vysokými provozními náklady, nevyhovující technické a provozní parametry, odloučenost nemovitého majetku od ostatních nemovitých celků podniku, majetek bez právního zajištění přístupu, nutnost optimalizace a redukce užívaného majetku na základě změn rozsahu činností podniku a dalších důvodů stanovených ředitelem podniku nebo zakladatelem, majetek, který nemůže být využit pro činnosti podniku stanovené v zakládací listině, majetek stanovený k převodu zákonným opatřením, např. církevní majetek či historický majetek obcí nebo majetek převáděný na obce nebo kraje v rámci optimalizace vojenských újezdů,
- příprava a vydání rozhodnutí o trvalé nepotřebnosti majetku mimo převodů stanovených zákonem nebo soudním či správním rozhodnutím, prohlášení o trvalé nepotřebnosti k žádosti o nakládání s určeným majetkem, nepotřebnost určeného majetku schvaluje zakladatel, neschválené úkony jsou neplatné,
- nabídková povinnost vůči státu (určený majetek navržený k prohlášení za nepotřebný a zasláný ke schválení zakladateli bude nabízen ostatním organizačním útvarům MO, státním organizacím v působnosti MO),
- Formy dalšího nakládání s trvale nepotřebným majetkem dle platných právních předpisů, zvláště zákona č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník:
 - a) pronájem (dlouhodobý pronájem v případě výhodnosti pro podnik, majetek, kterého se není vhodné zbavit z hlediska jeho umístění anebo bezpečnosti).
 - b) převod do příslušnosti nebo práva hospodařit jiné státní organizaci nebo státního podniku.
 - c) bezúplatný převod do vlastnictví nestátního subjektu ve veřejném zájmu, pro hospodárnější způsob využití nebo dle zákona.
 - d) úplatný převod majetku (přímý prodej nebo výběrové řízení, veřejná dražba).
 - e) směna (podmínka výhodnosti pro podnik).

I.5. Shrnutí

Cílem třetí části této kapitoly je:

- umožnit efektivnější plánování jak ze strany státních podniků, které budou v dostatečném časovém předstihu informovány o projektech, jež plánuje MO realizovat za využití kapacit státních podniků, tak ze strany MO, které bude schopno plánovat projekty a zadávat je k realizaci s dostatečnou časovou rezervou,
- umožnit efektivnější využití finančních prostředků vyčleněných pro daný fiskální rok, samozřejmě při relevantních cenových kalkulacích státních podniků.

K tomu bude provedeno:

- upravit příslušné vnitřní předpisy resortu MO
Termín: 30. září 2015
- projednat s MMR specifika resortu MO v rámci připravované velké novely Zákona o veřejných zakázkách a tyto zpracovat do novely
Termín: 31. března 2015
- upravit vnitřní směrnice a plánovací dokumenty státních podniků pro střednědobé období 2016-2018
Termín: 30. listopadu 2015

S dvouletým předstihem bude ze strany resortu **proveden výběr možných** akvizičních položek z plánu věcných potřeb, u kterých je předpoklad, že by související veřejné zakázky mohly být zadány státním podnikům. Informace bude předána státnímu podniku pro tvorbu střednědobých obchodních výhledů.

S ročním předstihem budou na základě předchozího předběžného výběru definovány akviziční položky z akvizičního plánu, které splňují podmínky pro zadání veřejné zakázky státním podnikům, a to již v natolik konkrétním rozsahu, aby bylo možné rozhodnout zadavatelem o pořízení majetku nebo služby cestou státního podniku a zároveň bude stanoven termín předpokládaného zahájení zadávacího řízení.

Ještě v tomto období bude informace předána státnímu podniku a zároveň bude projednán harmonogram přípravy realizace veřejné zakázky.

Celý proces bude řízen formou vnitřního předpisu resortu závazného pro všechny složky resortu a sekundárně i státní podniky.

Cíl čtvrté části této kapitoly je:

- a) stanovit jasná pravidla pro převody nepotřebného majetku organizační složky (MO) státním podnikům,
- b) eliminovat nedovolenou veřejnou podporu státních podniků při převodu majetku státu.

- c) optimalizovat majetkovou strukturu v závislosti na stanovené a plánované úkoly, cíle dlouhodobého charakteru a umožnit státnímu podniku nakládat s majetkem tak, aby byly vytvořeny podmínky pro získání zdrojů pro další rozvoj státního podniku v závislosti na schválené koncepci jeho využití,
- d) umožnit u vybraného majetku, který je dočasně nepotřebný pro státní podniky, jeho pronájem a užívání třetím osobám za podmínek, že nebude ovlivňována hlavní činnost státního podniku zejména ve prospěch zakladatele.

K tomu bude provedeno:

Ad a-b)

- úprava příslušných vnitřních předpisů resortu MO

Termín: 30. září 2015

Ad c-d)

- zpracování Strategii jednotlivých státních podniků pro období 2016-2020 a předložení cestou dozorčích rad ke schválení zakladateli

Termín: 30. září 2015

- vydefinovat ze strany státních podniků nepotřebný majetek a předložit cestou dozorčích rad návrh včetně harmonogramu realizace na redukci zakladateli ke schválení

Termín: 31. října 2015

II. Oblast kontrolní

II.1. Zvýšení četnosti zasedání DR

Činnost, organizace a pravidla, jimiž se řídí dozorčí rady státních podniků, jsou stanoveny Jednacími řády dozorčích rad státních podniků, které schvaluje pro jednotlivé státní podniky zakladatel dle § 15 odst. c) zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku.

V průběhu roku se dozorčí rada řídí Plánem činnosti, v němž je stanoven počet řádných zasedání dozorčí rady a návrh programu jednotlivých zasedání. Řádná zasedání jsou minimálně čtyři v kalendářním roce, může jich být dle potřeby i více. Řádné zasedání svolává předseda dozorčí rady.

Dozorčí rada je řízena předsedou dozorčí rady, který zabezpečuje komunikaci mezi zakladatelem, členy dozorčí rady a vedoucími pracovníky státního podniku, eventuálně představiteli odborů státního podniku. Organizuje a řídí činnost dozorčí rady v průběhu zasedání dozorčích rad i mezi nimi a stanovuje a organizuje dle potřeb a požadavků

zakladatele, ředitele státního podniku nebo nejméně dvou členů dozorčí rady různé formy zasedání dozorčích rad.

Předseda dozorčí rady a členové jmenovaní zakladatelem musí mít odborné a morální schopnosti, aby byli připraveni prosazovat a hájit zájmy zakladatele – vlastníka státního podniku, jehož zájmem je udržení požadovaných schopností ve prospěch resortu Ministerstva obrany, rozvoj a zvyšování výzkumné, vývojové a technologické úrovně a celková prosperita státních podniků.

Dle důležitosti, naléhavosti a rozsahu projednávané problematiky jsou organizovány následující formy zasedání dozorčí rady:

Základní formou je řádné zasedání dozorčí rady, které se koná nejméně 4 x za kalendářní rok, dle potřeby může být i vícekrát a řeší zejména závažné a závazné úkoly vyplývající z § 13 zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku.

V odůvodněných případech mají zakladatel, ředitel státního podniku po projednání se zakladatelem, nebo minimálně dva členové dozorčí rady právo požádat předsedu dozorčí rady o svolání mimořádného zasedání dozorčí rady. Tuto formu je aktuální využívat v případě doplnění jednotlivých zásadních bodů, jejichž projednávání nebylo na řádném zasedání ukončeno, nebo z něj vzešly úkoly, které je nutné rychle vyřešit. Samozřejmě lze tuto formu využít k řešení mimořádných zjištění, která nestrpí odklad a současně výrazně ovlivňuje činnost státního podniku, např. projednání výsledků veřejnoprávních kontrol a kontrol organizovaných IMO, dále řešení personálních otázek, zásadních změn Obchodního a finančního plánu, Plánu investic apod.

Poslední formou je mimořádná dozorčí rada formou „per rollam“. Uvedenou formou lze řešit dílčí otázky, ke kterým se lze jednoznačně vyjádřit ANO/NE. Jedná se o dílčí změny v již schválených plánech, souhlasů majetkových změn a jiné nepředvídatelné problémy, jež nesnesou odklad a na které lze jednoznačně odpovědět.

Další možností, kterou je nezbytné více mezi jednáním dozorčí rady využívat, je písemné sdělení, jímž se členové dozorčí rady informují o plnění úkolů, u nichž není vyžadováno přijetí usnesení. Tímto sdělením bude informovat o plnění úkolů ředitel státního podniku předsedu a členy dozorčí rady.

II.2. Namátkové kontroly evidence a nakládání s majetkem státních podniků ze strany zakladatele

Ke zkvalitnění kontroly s nakládáním s majetkem budou součástí AP dílčí kontrolní počiny, které by měly omezit, resp. zabránit nevhodnému postupu státního podniku v nakládání s majetkem. Mezi takové standardní kroky lze bezesporu zahrnout následující činnosti (opatření):

- Vydávání písemných stanovisek k nakládání s majetkem státu a jejich centrální evidence u zakladatele;

- Vydávání písemných povolení (schválení) k zástavnímu právu k majetku a jejich centrální evidenci u zakladatele;
- Namátková kontrola údajů zapsaných v Katastru nemovitostí;
- Dodržování „Zásad k jednotnému postupu ministerstva při výkonu zakladatelské funkce“, čj. 327-1/2013-2697 ze dne 23. července 2013;
- Dodržování Jednacíh řádů a stanov Dozorčích rad;
- Průběžná aktualizace databáze majetku.

II.3. Veřejnosprávní kontrola u státních podniků

Druhou paralelní linií kontroly bude finanční kontrola, která bude prováděna v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, a to podle formou veřejnosprávní kontroly. Veřejnosprávní kontrola bude prováděna výhradně na základě pověření ministra obrany. Jejím cílem bude především prověřit, zda údaje o hospodaření jsou správné a odpovídají skutečnostem, zda nedochází k porušování právních předpisů a vnitřních norem. Principiálním prvkem kontroly je důsledně posoudit a vyhodnotit tzv. 3E – hospodárnost, účelnost a efektivnost uskutečněného výdaje.

V rámci vnitřní reorganizace úseku zakladatele došlo dnem 1. října 2014 ke zvýšení počtu kontrolorů. Zvýšení počtu kontrolorů přinese jednak vyšší četnost kontrol, a v případě nutnosti možnost ustanovit 2 paralelní komise. Kontroly budou prováděny jako hloubkové se zaměřením na určitý úsek, např. účetnictví a dodržování zákona, inventarizace, nabývání majetku a hospodaření s ním, kontrola nájemních smluv, realizace veřejných zakázek a dodržování zákona o veřejných zakázkách, personální práce a odměňování, apod.

Dalším prvkem, který přispěje k efektivnímu provádění výkonu kontroly, je kooperace s ostatními kontrolními prvky resortu MO. Spolupráce s Inspekcí MO, OVL MO, ÚřOSKaSOJ MO nebo ÚřSOD MO umožní sdílení informací a rozšíření spektra oblastí kontroly. Cílem je nedopustit tzv. překontrolovanost jednotlivých subjektů, ale dosáhnout optimalizaci prováděné kontrolní činnosti.

V rámci zvýšení účinnosti opatření dohledu se předpokládá zvýšení spolupráce s odborovými orgány ČMOSA jednotlivých státních podniků, primárně v oblastech normování a vykazování práce a cenotvorby.

Zvýšená aktivita uvedených subjektů, zejména v oblasti organizace výroby a oprav směrem ke kvalitě práce, dodržování jednotlivých časových harmonogramů oprav pozemní a letecké techniky, k logistickému zabezpečení výrobních prostředků a ND povede ke zkvalitnění práce a zajištění plnění dohodnutých smluvních vztahů.

V tomto směru bude navázána úzká součinnost s odborovými organizacemi státních podniků a jednotlivá opatření budou vyhodnocována na pravidelných čtvrtletních poradách organizovaných centrálou ČMOSA.

II.4. Revize vnitřních kontrolních systémů státních podniků

Nezbytnou součástí pro vyhodnocení kontrolní činnosti jsou rovněž poznatky z vnitřních auditů a provedených vnitřních kontrol samotným státním podnikem. Za organizaci vnitřního kontrolního systému podniku v celém rozsahu zodpovídá ředitel.

K zabezpečení této problematiky bude prováděna průběžná kvartální kontrola fungování kvality vnitřních kontrolních systémů podniku.

S výsledky o provedených auditech, vnitřních kontrolách budou státní podniky seznamovat zakladatele 1x za čtvrtletí.

II.5. Shrnutí

Cíl:

- posílit nejen kontrolní činnost, ale přinést v dlouhodobějším časovém horizontu pozitivní zefektivnění činnosti státních podniků,
- řešit ad hoc aktuální problémy podniku využíváním mimořádných jednání DR.

K realizaci zkvalitnění práce v oblasti kontrolní jsou průběžně zaváděna následující opatření:

- důslednější kontrolní činnost dozorčích rad na celkový chod státních podniků,
- ve spolupráci s odbornými prvky resortu MO věnovat vyšší pozornost zajištění chodu výroby a oprav, zejména pak proces přípravy výrobních a opravárenských procesů s důrazem na logistické zabezpečení,
- 2 x za rok posuzován ve spolupráci s ČMOSA způsob normování práce v rámci státního podniku, tak aby byla zajištěna konkurenceschopnost ve srovnání s ostatními subjekty,
- kontrolní činnost orientovaná na slabá místa v rámci organizace (personální práce, řízení výroby a oprav) a minimálně 1 x ročně provést VSK u všech státních podniků,
- využívat více institutu následné kontroly předchozích VSK s důrazem na odstraňování zjištěných nedostatků,
- cestou ČMOSA prohloubit součinnost s odborovými organizacemi státních podniků, kde pozornost zaměřit na kvalitu práce, dodržování norem a termínů plnění jednotlivých závazků.

K tomu bude provedeno:

- vydání pokynu ředitelům podniku k předkládání vnitřních auditů
Termín: 1x za čtvrtletí
- navázání komunikace s ČÚZK k majetkovým přesunům státních podniků – kontrola vlastníka
Termín: 1x za pololetí

- **plán kontrolních akcí** pro příslušný kalendářní rok předkládat zakladateli ke schválení vždy **do 30.11. předcházejícího roku** a průběžně jej vyhodnocovat v kvartálních intervalech

III. Ekonomický dohled zakladatele

III.1. Měsíční ekonomický reporting

Měsíční informace pro zakladatele je zpracovávána podnikem:

a) ve formě finanční analýzy a předávána zakladateli s měsíční periodicitou. Ukazatele jsou voleny tak, aby jejich interpretací bylo možno zjistit momentální situaci podniku, její příčiny a důsledky. Program automaticky vyhotoví výstupy, které spouštíme z obrazovky:

- Finanční analýza I.
- Finanční analýza II.
- Quick test
- Grafy
- Vyhodnocování plnění investičních plánů

Finanční analýza I. obsahuje výkaz zisku a ztrát, rozvahu a z nich nepřímou metodou vypočtený výkaz cash flow. Součástí podnikových podkladů jsou také doplňkové údaje, kde je podrobněji řešena struktura pohledávek, nákladů, opravek, tržeb a zaměstnanců.

Finanční analýza II. je automaticky vyhotovena na základě výkazu Zisků a Ztrát, Rozvahy, Cash Flow a doplňkových údajů a obsahuje vybrané poměrové ukazatele.

b) Textový komentář k ekonomickým výsledkům a aktuálním problémům výroby, personálu, obchodu, majetkových dispozic

Druhým výchozím dokumentem pro měsíční ekonomickou kontrolu zakladatele je reporting ve formě **prezentace podniku**, kde jsou shrnuty a podnikem okomentovány dosažené výsledky. Prezentace obsahuje finanční plán pro daný rok, s nímž jsou porovnávány výsledky za dané období.

Cílem finanční analýzy a měsíčních reportingu je dávat zakladateli informace o celkovém hospodaření podniku a o vývoji důležitých ukazatelů.

III.2. Jednotné podklady pro dozorčí radu státního podniku

Platná legislativa, tj. zákon č. 77/1997 Sb., o státním podniku, vymezuje úlohu, pravomoci a odpovědnosti jednotlivých článků systému řízení státních podniků takto:

Ředitel státního podniku je jeho statutárním orgánem, rozhoduje o všech jeho záležitostech, pokud nejsou zákonem vyhrazeny do působnosti zakladatele;

Dozorčí rada schvaluje v rozsahu, který určí zakladatel, zásadní otázky koncepce rozvoje podniku, dohlíží na výkon působnosti ředitele a uskutečňování podnikatelské činnosti podniku;

Zakladatel kontroluje, zda potřeby státu, které podnik svou podnikatelskou činností zabezpečuje, jsou zajišťovány účelně a hospodárně.

Dozorčí rady státních podniků jsou vedením podniku průběžně informovány o zakázkové náplni a výhledu na splnění ročních úkolů. Protože ve státním podniku není zřízeno představenstvo, je dozorčí rada kromě dohledové funkce nad výkonem působnosti statutárního orgánu vybavena též jistými rozhodovacími pravomocemi, k jejichž plnění jsou potřebné relativně podrobné informace o věcných i ekonomických souvislostech podniku.

Za účelem propojení manažerského informačního okruhu a finančního účetnictví byl koncipován systém výkazů, jehož záměrem je poskytnout členům DR:

- podrobnou informaci o dosavadním hospodaření podniku a jeho výhledu v horizontu běžného roku;
- argumenty týkající se rentability zakázkové náplně a existujících rizik pro celkové výsledky hospodaření;
- možnost aktivní součinnosti při přijímání zásadních rozhodnutí a při modelování podnikových výhledů;
- nástroj pro kontrolu podnikového hospodaření.

Ukazatele jsou vybrány tak, aby aktivní práce s tabulkami poskytla členům dozorčích rad základní orientaci a podněty k rozhodování o nutných krocích k zabezpečení finančního plánu, kontrolu plánované i skutečné efektivnosti významných zakázek, posouzení rizik a citlivosti plánu na případné změny zakázkové náplně.

V průběhu roku budou údaje vložené do systému průběžně aktualizovány. V závěru roku pak bude plán konfrontován se splněním původních předpokladů. Záměrem je, aby tabulky postihovaly alespoň 50 – 70 % výkonů podniku.

Struktura systému unifikovaného reportingu:

- Obchodní výhled
- Výrobní plán
- Plán cash-flow
- Finanční plán (dále FP)
- Investiční plán včetně komentáře k významu a návratnosti

Obsah a jednotlivé tabulky unifikovaného reportingu pro dozorčí rady je uvedený v příloze č. 2 tohoto materiálu.

Reporting pro dozorčí radu dále obsahuje komentář, rozebírající příčiny problémů spolu s přijatými a navrhovanými opatřeními k jejich odstranění.

Systém unifikovaného reportingu byl v září 2014 ověřen na podnikové úrovni a bude využit pro zpracování a projednání podnikových plánů na rok 2015, při jejich schvalování dozorčími radami a následně pro běžné rozhodování a dohled z pozice dozorčích rad i zakladatele státních podniků od roku 2015.

III.3. Vyhodnocení plnění protikorupčních programů

V souladu s úkoly vyplývajícími ze Strategie vlády v boji proti korupci a v návaznosti na Resortní interní protikorupční program Ministerstva obrany byly zpracovány protikorupční programy státních podniků založených Ministerstvem obrany. V souladu s výše uvedenými úkoly byla provedena analýza jejich shody s protikorupčním programem Ministerstva obrany, zejména co se týká struktury a obsahu. Po schválení těchto programů byly tyto zveřejněny na internetových stránkách jednotlivých podniků.

V současné době v návaznosti na úkolové listy ministra obrany probíhá průběžné vyhodnocování protikorupčních programů, přičemž je důraz kladen zejména na možnost předejití trestněprávní odpovědnosti těchto organizací dle zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim.

Informace o výsledcích vyhodnocení jsou v pravidelných kvartálních termínech předávány příslušným složkám Ministerstva obrany. Zároveň se odpovědné osoby státních podniků účastní pracovních jednání a školení souvisejících s uvedenou problematikou.

III.4. Shrnutí

K realizaci zkvalitnění ekonomického dohledu zakladatele plánována od 1. ledna 2015 následující opatření:

- jsou unifikovány měsíční reporty hospodaření, tak, aby byly vytvořeny jednotné základy pro posuzování stavu hospodaření státních podniků
- měsíční report bude předkládán jedenkrát za měsíc, vždy do 20. dne měsíce následujícího,
- se závěry budou seznamovány NMO, předsedové dozorčích rad a v součinnosti s nimi budou navrhovány opatření k odstraňování disproporcí v hospodaření státních podniků,
- trvale bude sledováno plnění jednotlivých protikorupčních opatření (vyhodnocovat 1 x měsíčně) a v součinnosti se státními podniky bude zvyšován jejich vliv na průhlednost plnění úkolů hospodářské činnosti,

- jedenkrát za dva měsíce bude svolána schůzka zakladatele s představiteli podniku k ekonomickým reportům

K tomu bude provedeno:

- realizace všech opatření

Termín: od 1. ledna 2015 trvale

